

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Kultuuriminister
määrus
terviktekst
12.01.2026
Hetkel kehtiv
RT I, 09.01.2026, 9

Mälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise säilitamise toetamise tingimused ja kord

Vastu võetud 09.05.2019 nr 22
[RT I, 14.05.2019, 2](#)
jõustumine 17.05.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
23.07.2020	RT I, 28.07.2020, 1	31.07.2020
29.12.2025	RT I, 09.01.2026, 1	12.01.2026

Määrus kehtestatakse [muinsuskaitseaduse](#) § 35 lõike 2 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Määrusega kehtestatakse mälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise omanikule või valdajale mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise säilitamiseks makstava toetusega toetatavad tegevused, toetuse taotlejale ja taotlesele esitatavad nõuded, sealhulgas oma- või kaasfinantseerimise määr, taotluse esitamise tähtaeg, taotluse hindamise, rahuldamise, rahuldamata jätmise ja kehtetuks tunnistamise alused, toetuse sihipärase kasutamise kontrollimise kord ning toetuse tagasinõudmise alused ja kord.

(2) Määruses reguleerimata küsimustele kohaldatakse haldusmenetluse seadust ning toetuse andmisel vähese tähtsusega abina Euroopa Komisjoni määrust (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1) (edaspidi *VTA määrus*).

(3) Määrust ei kohaldata VTA määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

§ 2. Taotlusvoorud

Käesolevas määruses sätestatud toetus jaguneb järgmisteks taotlusvoorudeks:

- 1) vooluline taotlemine – taotlusvoor, kus taotluse esitamine on võimalik eelarveaastale eelneva aasta 1. augustist 30. septembrini (edaspidi *tähtajaline taotlusvoor*);
- 2) täiendav vooluline taotlemine – taotlusvoor, kus taotluse esitamine on võimalik toetuse andja määratud tähtajal ja eesmärgil (edaspidi *täiendav tähtajaline taotlusvoor*);
- 3) jooksev taotlemine – taotlusvoor, kus taotluse esitamine toimub jooksvalt kuni taotlusvooru eelarve vabade vahendite lõppemiseni (edaspidi *jooksev taotlusvoor*).

§ 3. Määruse rakendamine

Taotlusi menetleb ja järelevalvet toetuse kasutamise üle teeb Muinsuskaitseamet.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, vähese tähtsusega abi, kulude abikõlblikkus, toetuse eelarve ja osakaal

§ 4. Tähtajalistest taotlusvoorudest toetatavad tegevused

(1) Ehitismälestise, hoonest ajaloomälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise säilitamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) ehitise konserveerimine ja restaureerimine;
- 2) ehitusdetaili konserveerimine ja restaureerimine;
- 3) ehitusprojekti koostamine;

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

- 4) hooldamine ja remontimine, sealhulgas valve- ja tulekaitse signalisatsioonisüsteemi rajamine;
- 5) taastamine.

(2) Rajatisest ajaloomälestise säilitamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) konserveerimine ja restaureerimine;
- 2) hooldamine ja remontimine, sealhulgas võsa ja puude raie;
- 3) taastamine.

(3) Arheoloogiamälestise säilitamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) konserveerimine;
- 2) hooldamine, sealhulgas võsa ja puude raie.

(4) Ajaloolise loodusliku pühapaiga säilitamiseks toetatakse hooldamist.

(5) Kunstimälestise ja tehnikamälestise säilitamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) konserveerimine ja restaureerimine ning selleks tegevuskava koostamine;
- 2) hooldamine ja remontimine;
- 3) hoiu- ja säilitustingimuste tagamine, sealhulgas valve- ja signalisatsioonisüsteemi rajamine mälestise asukohajärgsele hoonele.

§ 5. Jooksvast taotlusvoorust toetatavad tegevused

Jooksvast taotlusvoorust toetatakse järgmisi tegevusi:

1) mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa vahetu hävimisohu ärahoidmiseks edasilükkamatud tööd või erakorraliste ja ettenägematute tööde tegemine, millega kõrvaldatakse mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa säilimist ohustav ootamatult tekkinud olukord;

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

2) kinnismälestisel, muinsuskaitsealal või nende kaitsevööndis tehtud tööde käigus avastatud kultuuriväärtusliku rajatise, tarindi, hoonese või viimistluskihi uurimine, restaureerimine, konserveerimine ja arheoloogilise kultuurikihi uurimine või konserveerimine;

3) ehitismälestise, hoonest ajaloomälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise tegevuskava koostamine.

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

§ 6. Vähese tähtsusega abi

(1) Käesoleva määruse §-des 4 ja 5 nimetatud tegevuste toetamine võib kvalifitseeruda vähese tähtsusega abiks VTA määruse artikli 3 ning konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 mõistes.

(2) Kui toetus loetakse vähese tähtsusega abiks VTA määruse mõistes, kontrollib toetuse andja riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrist, et taotletava toetuse andmisel ei ületaks taotlejale kolme järjestikuse majandusaasta jooksul eraldatud vähese tähtsusega abi koos taotlusvoorust eraldatava toetusega 200 000 eurot.

(3) Kui vähese tähtsusega abina kvalifitseeruvat toetust taotletakse suuremas summas kui taotleja on vähese tähtsusega abina õigustatud saama, vähendab toetuse andja taotleja nõusolekul toetuse summat vähese tähtsusega abi ülemmäärani.

(4) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks isikuid, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt. Lisaks võetakse vähese tähtsusega abi andmisel arvesse VTA määruse artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

§ 7. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

(1) Abikõlblik kulu on otseselt toetatava tegevuse elluviimisega seotud tekkepõhine kulu, mis tekib abikõlblikkuse perioodil, on kooskõlas õigusaktidega ning on vajalik ja sobiv toetuse taotluses märgitud tööde tegemiseks.

(2) Projekti kulud peavad olema tasutud toetuse saaja või kaasfinantseerija arvelduskontolt ning olema tõendatud algdokumentidega.

(3) Mitteabikõlblik kulu on toetatava tegevuse elluviimisega mitteseotud või tegevuse elluviimise seisukohast põhjendamatu kulu, sealhulgas:

- 1) projektijuhtimise kulu;
- 2) tehnika või muu põhivara soetamine, välja arvatud valve- ja signalisatsiooniseadmed;
- 3) käibemaks, välja arvatud juhul, kui käibemaks ei ole käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav;
- 4) laenuintressid;
- 5) rahatrahv ja rahaline karistus;
- 6) kohtumenetluse kulu, sealhulgas vastaspoole ja kolmanda isiku menetluskulu;
- 7) sularahas tasutud kulu;
- 8) kulu, mis on toetuse saajale varem hüvitatud teistest meetmetest, riigieelarve, muu avaliku sektori või välisabi vahenditest;
- 9) muinsuskaitsejärelvalve kulu;
- 10) toitlustamise kulu;
- 11) riigilõivud;
- 12) püsikulud.

(4) Projekti mitteabikõlblikud kulud katab toetuse saaja.

§ 8. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on ajajärk, mille kestel projekti tegevusi tehakse ja projekti kulud tekivad.

(2) Tähtajalise taotlusvooru projekti abikõlblikkuse periood algab toetuse eraldamise otsuse tegemisest ja kestab järgmise eelarveaasta lõpuni.

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

(3) Täiendava tähtajalise taotlusvooru projekti abikõlblikkuse periood algab toetuse eraldamise otsuse tegemisest ja kestab järgmise eelarveaasta lõpuni.

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

(4) Jooksva taotlusvooru projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamisest ja kestab 12 kuud.

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

(5) Toetuse saaja võib taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist järgmistel tingimustel:

- 1) projekti elluviimisel on ilmnenu toetuse saajast sõltumatud, erakordsed ja/või ettenägematud asjaolud ja
- 2) taotlus projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamiseks esitatakse enne projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu.

(6) Projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamise taotluse rahuldamisest või mitterahuldamisest teavitab toetuse andja toetuse saajat 10 tööpäeva jooksul taotluse esitamisest arvates.

(7) Kui projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamise taotlus on rahuldatud, arvatakse projekti abikõlblikkuse perioodi kestuse lõpuks muudatusotsuses sätestatud kuupäev.

(8) Toetuse andja loeb projekti lõppenuks pärast aruande kinnitamist ning teavitab sellest toetuse saajat.

§ 9. Toetuse eelarve

(1) Toetuse aastaelarve kinnitab kultuuriminister.

(2) Toetuse eelarve jaotuse tähtajaliste taotlusvoorude ja jooksva taotlusvooru ning toetatavate tegevuste vahel kinnitab Muinsuskaitseameti peadirektor.

(3) Jooksva taotlusvooru maht on kuni 10% eelarveaastaks eraldatud toetussummast. Jooksva taotlusvooru mahtu võib suurendada eelarveaasta tähtajalise taotlusvooru kasutamata osa arvelt.

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

(4) Jooksva taotlusvooru maht tehakse teatavaks toetuse andja veebilehel 30 päeva jooksul Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve kinnitamisest.

(5) Tähtajalise taotlusvooru eeldatava mahu teeb toetuse andja teatavaks enne taotluste vastuvõtmise tähtaja algust oma veebilehel.

§ 10. Toetuse piirsumma ja osakaal

(1) Tähtajalisest taotlusvoorust taotletava toetuse minimaalne summa on 200 eurot, maksimaalne summa ehitise restaureerimise ja konserveerimise puhul 100 000 eurot, teistel juhtudel kuni 20 000 eurot.

(2) Tähtajalisest taotlusvoorst toetuse taotlemisel on toetuse maksimaalne osakaal projekti abikõlblikest kuludest:

- 1) 50%, kui taotleja on riigiasutus, riigi asutatud sihtasutus, riigi äriühing, avalik-õiguslik juriidiline isik;
- 2) 80%, kui taotleja on kohaliku omavalitsuse üksus;
- 3) 90%, kui taotleja on füüsiline või eraõiguslik juriidiline isik, välja arvatud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud eraõiguslik isik.

(3) Jooksvast taotlusvoorst toetuse taotlemisel ei ole oma- ja kaasfinantseering nõutavad.

(4) Täiendava tähtajalise taotlusvooru puhul määrab toetuse minimaalse ja maksimaalse summa ning maksimaalse osakaalu abikõlblikest kuludest väljakuulutamisel toetuse andja.

3. peatükk

Nõuded taotlejale ja taotlusele ning toetuse taotlemine

§ 11. Nõuded taotlejale

(1) Taotlejaks võib olla mälestise omanik või valdaja. Käesoleva määruse § 5 punktis 2 sätestatud toetatava tegevuse puhul võib toetuse taotlejaks olla mälestise või muinsuskaitseala kaitsevõõndisse jääva kinnisasja omanik või valdaja.

(2) Taotlus esitatakse enne toetusest rahastada planeeritavate töödega alustamist.

(3) Toetust ei anta, kui tegevused, millele toetust taotletakse, on tehtud enne taotluse esitamist.

(4) Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) taotlejal ei ole riigi ees maksu- või maksevõlga või see on ajatatud;
- 2) taotleja suhtes ei ole alustatud likvideerimismenetlust ega tehtud pankrotiotsust ning tal ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust;
- 3) juhul kui toetuse andja on teinud taotlejale varasema toetuse tagasinõudmise otsuse, ei tohi tal otsuse kohaselt tagasimaksmisele kuuluv toetus tähtajaks tagasi maksmata olla;
- 4) taotleja on suutlik käesoleva määruse § 10 lõikest 2 tulenevat omafinantseeringut ja mitteabikõlblike kulusid tasuma;
- 5) taotlejale ei ole varem sama kulu hüvitamiseks riigieelarvest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha eraldatud;
- 6) taotlejal ei ole muid täitmata kohustusi toetuse andja ees, välja arvatud Muinsuskaitseameti ettekirjutuse täitmine.

§ 12. Nõuded taotlusele

(1) Projekti abikõlblikkuse periood ning taotletud toetuse suurus peab vastama käesoleva määruse §-des 7, 8 ja 10 sätestatud tingimustele.

(2) Taotlus peab muuhulgas sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) taotleja andmed, sealhulgas nimi, isikukood või registrikood, käibemaksukohustuslase number, pangakonto andmed ja kontaktisiku andmed;
- 2) mälestise või muinsuskaitseala ehitise andmed, sealhulgas mälestise nimetus ja registrinumber; [RT I, 09.01.2026, 1- jõust. 12.01.2026]
- 3) projekti eesmärk, tegevus ja tööde loetelu, milleks toetust taotletakse;
- 4) põhjendus tööde erakorralisuse ja ettenägematuse kohta, kui toetust taotletakse jooksvast taotlusvoorst;
- 5) projekti eelarve tegevuste lõikes, projekti üldmaksumus, taotletava toetuse summa ning oma- ja kaasfinantseeringu summa;
- 6) teave taotluses nimetatud projekti kuludele teisest meetmest või välisabi vahenditest toetuse taotlemise ja saamise kohta;
- 7) viide kehtivatele muinsuskaitse eritingimustele, kui taotletakse ehitusprojekti koostamise toetust;
- 8) viide Muinsuskaitseameti heaks kiidetud ehitusprojekti või tegevuskava olemasolule, kui taotletakse ehitise konserveerimise, restaureerimise või taastamise toetust;
- 9) taotluse esitamise kuupäev ja taotleja allkiri.

(3) Taotlusele lisatakse:

- 1) kehtiv hinnapakkumine. Juhul, kui töö tegija pädevus peab muinsuskaitsealal olema tõestatud, peab hinnapakkumine olema vastavas valdkonnas tegutsevalt ettevõtjalt; [RT I, 09.01.2026, 1- jõust. 12.01.2026]
- 2) kaasfinantseerija olemasolul tema kinnituskiri;
- 3) kinnituskiri omafinantseeringu allika kohta, kui seda ei tasu taotleja ise;
- 4) volikiri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel;
- 5) mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise valdamise õiguslikku alust tõendav dokument, kui taotleja on mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise valdaja.

(4) Täiendava tähtjalise taotlusvooru korral võib toetuse andja küsida lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud andmeid ja dokumente, mis tulenevad taotlusvooru eesmärgist.

§ 13. Taotluse esitamine

(1) Taotlus tuleb esitada käesoleva määruse § 2 punktides 1 ja 2 määratud tähtaja jooksul või jooksvalt.

(2) Taotlus esitatakse elektrooniliselt kultuurimälestiste registri kaudu, e-posti teel või paberil esindusõigusliku isiku allkirjaga toetuse andja kinnitatud taotluse vormil. Taotluse vorm on kättesaadav toetuse andja veebilehel ja kultuurimälestiste registris.

(3) Kui jooksvasse taotlusvooru esitatud taotluste summa on jooksva taotlusvooru eelarve vabade vahendite jäägist suurem, lõpetab toetuse andja taotluste vastuvõtmise ja teavitab sellest oma veebilehel.

4. peatükk Taotluse menetlemine

§ 14. Taotluse menetlemine

(1) Tähtjalisse taotlusvooru esitatud taotluse menetlemise tähtaeg on neli kuud alates taotlusvooru sulgemisest.

(2) Jooksvalt esitatud taotlusi menetletakse nende esitamise järjekorras 60 kalendripäeva jooksul.

(3) Taotluse tähtaja jooksul esitamata jätmisel või käesoleva määruse § 6 lõikes 2 toodud asjaolu ilmnemisel jäetakse taotlus läbi vaatamata.

(4) Kui taotleja on taotluse esitamise tähtaja ületanud mõjuval põhjusel, võib toetuse andja oma algatusel või taotleja taotluse alusel tähtaja haldusmenetluse seaduse §-s 34 sätestatud korras ennistada.

(5) Taotluse menetlemise käigus võib toetuse andja nõuda taotlejalt selgitusi, lisainformatsiooni, taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei vasta nõuetele ega ole piisavalt selge, selles esinevad puudused ja/või taotluses esitatud informatsiooni alusel ei ole võimalik taotlust hinnata.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni viis tööpäeva, mil peatub taotluse menetlemise aeg. Toetuse andja jätab taotluse läbi vaatamata ja sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud, ning teavitab sellest taotlejat kümne tööpäeva jooksul alates käesolevas lõikes toodud tähtaja saabumisest. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

(7) Toetuse andjal on õigus teha taotlejale ettepanek muuta taotluse eelarvet ja projektis kavandatud tegevusi tingimusel, et taotletav toetuse summa ei suurene ning projekti eesmärgid ei muutu.

(8) Toetuse andjal on õigus lisaks küsida võrdlevaid hinnapakumisi.

(9) Toetuse andja tunnistab taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks juhul, kui on täidetud kõik käesoleva määruse §-des 11 ja 12 sätestatud nõuded.

§ 15. Hindamiskomisjoni moodustamine

(1) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hindab hindamiskomisjon, mille moodustab ja töökorra kinnitab toetuse andja käskkirjaga.

(2) Vajadusel võib hindamiskomisjon taotluste hindamisse kaasata hääleõiguseta eksperte.

§ 16. Taotluste hindamine

(1) Tähtjalistesse taotlusvoorudesse esitatud taotlusi hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

- 1) mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa tehniline seisukord;
 - 2) mälestise, muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa suhteline kultuuriline, arhitektuuriline, ajalooline ja kunstiline väärtus;
 - 3) kavandatava töö asjakohasus, põhjendus ja mõju mälestise säilimisele;
 - 4) taotluse ja eelarve kvaliteet;
 - 5) mälestise, muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa kasutuse jätkusuutlikkus;
 - 6) mälestise ja muinsuskaitsealal asuva ehitise ligipääsetavus, välja arvatud juhul, kui mälestise asukoohaandmed on piiratud juurdepääsuga teave, sealhulgas ligipääsetavus erivajadustega inimestele;
- [RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

7) taotleja varasem tegevus mälestise, muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa säilimise tagamisel ja seisukorra parandamisel;

8) oma- ja kaasfinantseeringu määr;

9) toetuse andja varasema toetusega alustatu lõpule viimine (nn jätkutööd).

(2) Toetuse andja koostab taotluste hindamiseks hindamismetoodika, mis sisaldab muu hulgas hindamiskriteeriumide kirjeldusi ning tähtajaliste voorude kohta ka osakaalusid ja hindamisskaalat kriteeriumide lõikes. Hindamismetoodika tehakse taotlejatele kättesaadavaks toetuse andja veebilehel hiljemalt taotlusvooru avamise ajaks.

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

(3) Jooksvasse taotlusvooru esitatud taotlusi hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

1) käesoleva määruse § 5 punktis 1 sätestatud tegevuse korral hinnatakse töö erakorralisust ja ettenägematust, töö edasilükkamatust vahetu hävimisohu ärahoidmiseks, mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa tehnilist seisukorda, mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa kasutuse jätkusuutlikkust, tegevuse asjakohasust ja mõju ohu kõrvaldamisele ning töödega kohese alustamise võimalikkust;

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

2) käesoleva määruse § 5 punktis 2 toodud tegevuste puhul hinnatakse, kas tegemist on kinnismälestisel, muinsuskaitsealal või nende kaitsevööndis tehtud tööde käigus avastatud kultuuriväärtusliku rajatise, tarindi, hooneosa, viimistluskihi või arheoloogilise kultuurkihiga, mille kohta Muinsuskaitseamet on määranud uurimise, restaureerimise või konserveerimise vajalikkuse;

3) käesoleva määruse § 5 punktis 3 sätestatud tegevuse korral hinnatakse mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa tehnilist seisukorda, mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitise või nende osa suhtelist kultuurilist, arhitektuurilist, ajaloolist ja kunstilist väärtust, kavandatava töö asjakohasust, põhjendatust ja mõju mälestise säilimisele ning taotluse ja eelarve kvaliteeti.

[RT I, 28.07.2020, 1- jõust. 31.07.2020]

(4) Hindamiskomisjoni liikmetel on õigus tutvuda taotluse objektiks oleva mälestise või muinsuskaitsealal asuva ehitisega selle asukohas, sealhulgas viibida kinnisasjal või ehitises.

(5) Hindamiskomisjon teeb Muinsuskaitseameti peadirektorile ettepaneku taotluse rahuldamise ning põhjendatud juhtudel osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.

§ 17. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Taotluse rahuldamise otsuse teeb Muinsuskaitseameti peadirektor käskkirjaga. Taotluse rahuldamise otsus tehakse juhul, kui taotleja vastab käesolevas määruses sätestatud tingimustele ja taotlus kuulub hindamistulemuste põhjal rahuldamisele.

(2) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha haldusmenetluse seaduse § 53 tähenduses kõrvaltingimusega, juhul kui taotlusvoorust toetatavad tegevused eeldavad Muinsuskaitseameti tööde tegemise loa, muinsuskaitse eritingimuste või Muinsuskaitseameti heaks kiidetud ehitusprojekti või tegevuskava olemasolu ning see eeldus täidetakse hiljemalt toetuse eraldamise aasta 1. septembriks.

(3) Taotlus ja selle kohta täiendavalt esitatud teave on taotluse kohta tehtud otsuse lahutamatu lisa.

(4) Taotluse võib rahuldada osaliselt, kui taotluse täielik rahuldamine ei ole võimalik toetatavate tegevuste eelarve mahu tõttu või kui see ei ole põhjendatud, arvestades taotletud toetuse summat ja kavandatud tegevusi.

(5) Osalise rahuldamise ettepanek sisaldab ettepanekut taotletud toetuse vähendamiseks või kavandatud tegevuste muutmiseks. Taotluse võib osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on sellega nõus.

§ 18. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) Taotluse rahuldamata jätmise otsuse teeb Muinsuskaitseameti peadirektor käskkirjaga.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse juhul, kui:

1) taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele;

2) taotleja ei võimalda teha taotluse nõuetele vastavuse kohapealset kontrolli, viibida kinnisasjal või hoones;

3) taotluses on esitatud vääri või mittetäielikke andmeid;

4) taotleja mõjutab pettuse, ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;

5) hindamiskomisjoni hindamistulemuste põhjal ei kuulu taotlus rahuldamisele;

6) taotlusvooru eelarve mahu ammendumise tõttu ei ole võimalik tegevusi toetada;

7) taotleja ei ole nõus käesoleva määruse § 17 lõike 4 kohase taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga.

§ 19. Taotleja ja toetuse saaja ärakuulamine

(1) Taotlejale antakse võimalus esitada oma seisukohad enne:

1) taotluse osalist rahuldamist;

2) taotluse rahuldamata jätmist, välja arvatud juhul, kui otsus põhineb taotluses esitatud andmetel ning puuduste kõrvaldamiseks esitatud teabel ja selgitustel.

(2) Toetuse saajale antakse võimalus esitada oma seisukohad enne:

- 1) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või muutmist, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja taotlus rahuldatakse täielikult;
- 2) toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist.

(3) Toetuse andja võib teha käesoleva paragrahvi lõikest 1 erandi juhul, kui taotlusvooru taotluse esitanud taotlejate arv on suurem kui 50 ning muudel haldusmenetluse seaduse § 40 lõikes 3 sätestatud juhtudel.

§ 20. Taotleja teavitamine

Toetuse andja teavitab pärast otsuse tegemist taotlejat taotluse rahuldamisest või rahuldamata jätmisest.

§ 21. Vaide esitamine

(1) Vaie haldusaktile või toimingule tuleb esitada toetuse andjale 30 kalendripäeva jooksul arvates päevast, millal taotleja või toetuse saaja vaidlustatavast haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

(2) Taotlejal või toetuse saajal, kelle vaie jääb vaidemenetluses rahuldamata või kelle õigusi on vaidemenetluses rikutud, on õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse. Halduskohtusse võib pöörduda ka valet esitamata.

5. peatükk

Toetuse maksmise tingimused ja aruande esitamine

§ 22. Toetuse maksmise tingimused

(1) Toetus makstakse toetuse saajale välja enne kulude abikõlblikkuse tõendamist ettemaksena 20 tööpäeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist.

(2) Juhul kui taotluse rahuldamise otsus on antud kõrval tingimusega, makstakse toetus välja pärast kõrvaltingimuse saabumist.

§ 23. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse toetuse andja algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel.

(2) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast tegevuste lõppemist, ning tagasiulatavalt alates muudatustaotluse esitamise kuupäevast, juhul kui see aitab kaasa taotluse tegevuste tulemuste saavutamisele ja muudatus on põhjendatud.

(3) Toetuse andjal on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest juhul, kui soovitatav muudatus:

- 1) ei taga mälestise või muinsuskaitsealal paikneva ehitise või nende osa säilimist või seisukorra paranemist;
- 2) seab kahtluse alla tegevuste eesmärkide ja oodatavate tulemuste saavutamise või tegevuste lõpetamise abikõlblikkuse perioodil.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab toetuse andja 30 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(5) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks järgmistel juhtudel:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või oleks rahuldatud osaliselt;
- 2) taotlemisel või tegevuste elluviimisel on teadlikult esitatud väära või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata;
- 3) kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või kõrvaltingimust ei suudeta täita tähtajaks;
- 4) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 5) toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta;
- 6) kui käesoleva määruse § 25 alusel on toetus kas täielikult või osaliselt tagasi nõutud.

(6) Toetuse saajal tuleb saadud toetus taotluse rahuldamise otsuse osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistamise otsuse kohaselt tagastada.

(7) Toetuse andjal on õigus suunata tagastatud või väljamaksmata toetuse summad jooksva taotlusvooru eelarvesse.

§ 24. Toetuse kasutamise seotud aruande esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab projekti aruande toetuse andjale 30 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu.
- (2) Toetuse andja menetleb aruannet kuni 90 kalendripäeva selle esitamisest arvates.
- (3) Aruande esitamise tähtaega võib põhjendatud juhtudel toetuse saaja avalduse alusel pikendada tingimusel, et toetuse saaja on esitanud pikendamise taotluse enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 toodud tähtaja saabumist.
- (4) Kui aruandes on puudusi, võib toetuse andja toetuse saajale puuduste kõrvaldamiseks anda kuni kümme tööpäeva, mil peatub käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud aruande menetlemise aeg.
- (5) Toetuse andja kinnitab aruande, kui toetuse saaja on käesoleva paragrahvi lõike 4 kohase tähtaja jooksul puudused kõrvaldanud, toetuse andja ei ole tuvastanud toetuse kasutamise seotud rikkumist ning toetuse saaja on tagastanud toetuse andjale toetuse kasutamata jäägi. Toetuse jäägi piirmäär, mille osas toetust tagasi ei küsita, on kuni 5 eurot.

6. peatükk Toetuse tagasinõudmine

§ 25. Toetuse tagasinõudmine ja -maksmine

- (1) Otsuse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta teeb toetuse andja kaalutlusõiguse kohaselt järgmistel juhtudel:
 - 1) toetust on kasutatud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks;
 - 2) taotluses kirjeldatud eesmärgi ei saavutatud või ei viidud ellu, toetust ei kasutatud sihtotstarbeliselt;
 - 3) abikõlblike kulude maksumus kujunes planeeritust väiksemaks;
 - 4) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
 - 5) toetuse saaja on esitanud valeandmeid või neid varjanud;
 - 6) aruande ei ole esitatud tähtajaks;
 - 7) toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus;
 - 8) toetuse andmine ei ole kooskõlas riigiabi reguleerivate õigusaktidega;
 - 9) toetusest tasutud kulud on tekkinud väljaspool projekti abikõlblikkuse perioodi;
 - 10) aruande kontrollimisel selgub, et esitatud kuludokumente on kasutatud toetuse saajale eraldatud muu toetuse aruande või vahearuande kuludokumentidena;
 - 11) toetuse saaja ei tagasta kasutamata jäänud osa toetusest samal ajal aruande esitamisega;
 - 12) toetuse saaja ei esita toetuse andja nõudmisel toetuse kasutamise seotud originaaldokumente.
- (2) Toetuse tagasinõudmise otsust ei tehta, kui:
 - 1) puudus kõrvaldatakse või kohustus või nõue täidetakse;
 - 2) toetuse saaja avastas ja teatas toetuse andjale esimesel võimalusel, et talle on hüvitatud mitteabikõlblik kulu ning tagastas toetuse.
- (3) Toetuse tagasinõude otsuse võib teha kolme aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest arvates.
- (4) Ebaseadusliku, väärkasutatud või ühisturuga kokkusobimatu riigiabi, sealhulgas vähese tähtsusega abi andmise korral võib toetuse tagasinõudmise otsuse teha kümne aasta jooksul pärast toetuse saajale toetuse eraldamist.
- (5) Toetuse saaja peab toetuse tagasinõudmise otsuses nimetatud toetuse tagasi maksma 60 kalendripäeva jooksul otsuse kehtima hakkamise päevast arvates.
- (6) Ebaseadusliku riigiabi korral nõutakse toetus tagasi koos intressiga toetuse väljamaksmisest arvates Euroopa Komisjoni kehtestatud määrade järgi.
- (7) Kui ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ning rikkumine tõi kaasa rahalise mõju, kuid toetuse andjal ei ole võimalik rahalise mõju suurust hinnata, vähendatakse toetust proportsionaalselt olenevalt rikkumise raskusest ja mõjust kulu abikõlblikkusele.
- (8) Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib ajatada toetuse saaja põhjendatud taotluse alusel, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse.
- (9) Kui toetuse saaja ei maksa ajatamiskava kohaselt toetust tagasi, võib ajatamise otsuse tunnistada kehtetuks. Ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamisel peab toetuse saaja maksma toetuse tagasi 30 kalendripäeva jooksul ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse kehtima hakkamisest arvates.

(10) Kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tähtaja jooksul tagasi ei maksta, nõuab toetuse andja tagasimaksmisele kuuluva toetuse tagasi eraõiguses alusetu rikastumise kohta kehtivate sätete kohaselt.

7. peatükk

Toetuse saaja ja toetuse andja õigused ja kohustused

§ 26. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja tagab käesolevas määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kohustuste täitmise, sealhulgas:

- 1) kasutab toetust taotluses, taotluse rahuldamise otsuses, selle lisades ja käesolevas määruses sätestatu järgi;
- 2) järgib vähese tähtsusega abi andmist reguleerivatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi ja nõudeid kui need on asjakohased;
- 3) säilitab toetuse taotlemise, kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid vähemalt kolme aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest arvates;
- 4) säilitab toetuse taotlemise, kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid kümme aastat toetuse saamisest, kui toetust anti vähese tähtsusega abina;
- 5) annab toetuse andjale projekti elluviimise, sealhulgas toetuse kasutamise kohta suulisi ja kirjalikke selgitusi ning andmeid kolme tööpäeva jooksul alates sellekohasest nõudmisest, ning võimaldab teha dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid;
- 6) võimaldab toetuse andjal toetuse kasutust kohapeal kontrollida ning osutab selleks igakülgselt abi;
- 7) peab abikõlblike kulude, mitteabikõlblike kulude ja tulude kohta eraldi arvestust;
- 8) teavitab toetuse andjat kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluses esitatud või projektiga seotud andmete muutumisest, projekti elluviimist takistavast asjaolust, sealhulgas pankrotimenetlusest, likvideerimismenetlusest, projekti odavnemisest või kallinemisest ning projektiga seotud vara üleandmisest teisele isikule või asutusele viivitamata.

§ 27. Toetuse saaja õigused

Toetuse saajal on õigus:

- 1) saada toetuse andjalt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides, käesolevas määruses või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega;
- 2) esitada oma seisukohad käesoleva määruse § 19 lõikes 2 sätestatud juhtudel ja puuduste kõrvaldamise raames;
- 3) tutvuda tema kohta koostatud dokumendis sisalduva või sellega lahutamatu seotud teabega avaliku teabe seaduses sätestatud korras;
- 4) toetusest loobuda või toetus tagastada igal ajal täies ulatuses.

§ 28. Toetuse andja kohustused

Toetuse andja on kohustatud:

- 1) tagama vähese tähtsusega abi andmisel andmete kandmise riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse ja muude konkurentsiseaduse 6. peatükis toodud kohustuste täitmise;
- 2) säilitama toetuse taotlemise, andmise, kulu abikõlblikkust tõendavate ja muude dokumentide ning teabega seotud tõendeid kümme aastat taotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
- 3) kontrollima projekti elluviimist;
- 4) teavitama toetuse saajat käesolevas määruses ja muudes toetuse kasutamist reguleerivates õigusaktides tehtud muudatustest viivitamatult.

§ 29. Toetuse andja õigused

Toetuse andjal on õigus:

- 1) kontrollida toetuse saaja territooriumil projektiga seotud kuludokumente ja projekti elluviimist, sealhulgas toetuse kasutamise vastavust käesolevale määrusele ning taotluse rahuldamise otsusele;
- 2) tutvuda projekti ettevalmistamise ja tegevuste elluviimise käigus koostatavate dokumentidega;
- 3) nõuda taotluses sisalduvad projekti kestuse, tegevuste, eesmärkide, tulemuste ja kulude kohta täiendavate andmete ja dokumentide esitamist, mis tõendavad projekti nõuetekohast teostamist ning toetuse saaja kohustuste nõuetekohast täitmist;
- 4) jätta toetus välja maksmata ja/või nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui toetuse saaja rikub käesolevas määruses ja/või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või taotluse rahuldamise otsuses või käesolevas määruses sätestatust;
- 5) kontrollida taotluse menetlemisel taotleja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkust ning keelduda toetuse maksmisest, kui toetuse saajal on tekkinud maksu- või maksevõlg riigi ees ja see on ajatamata.